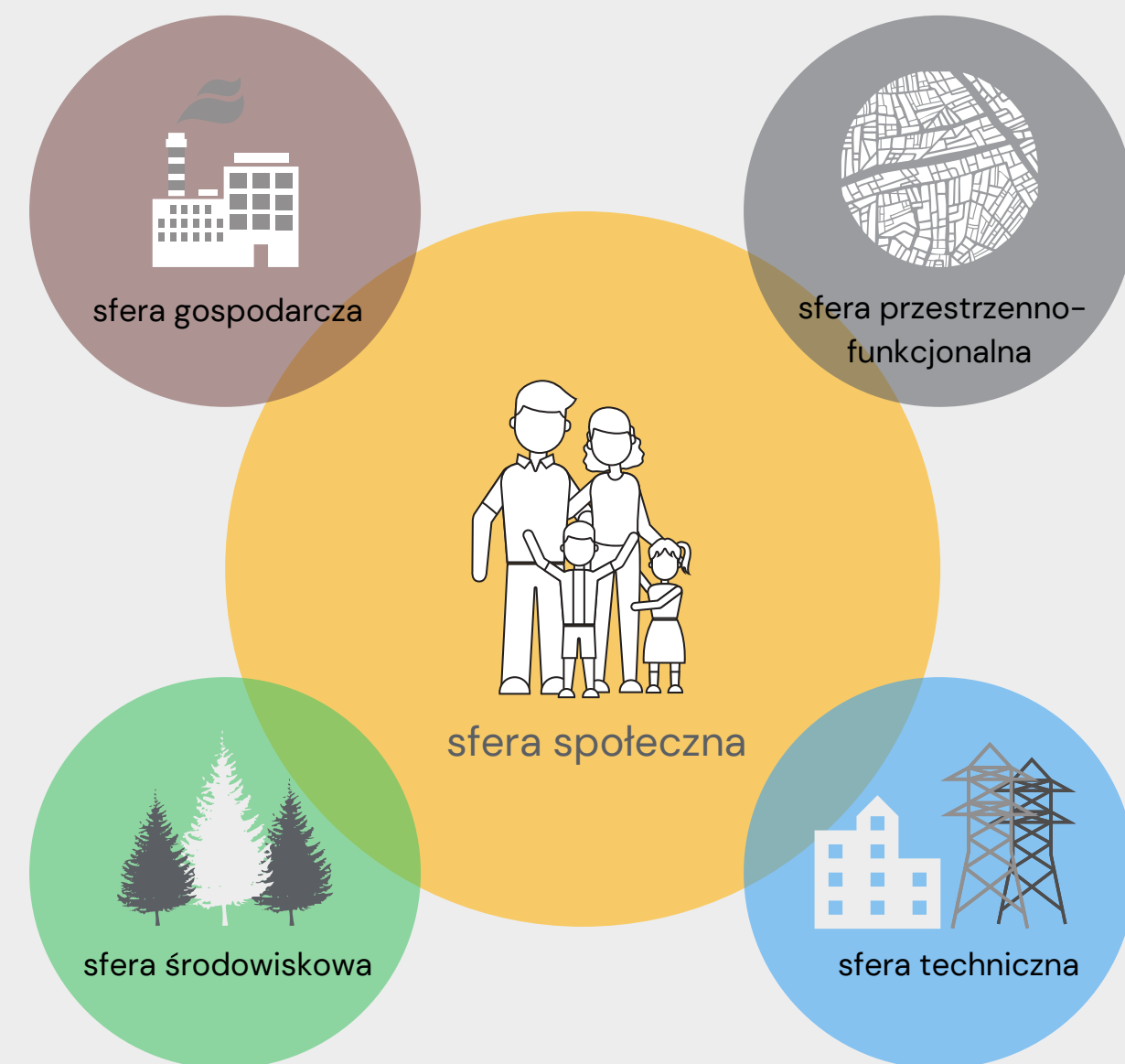

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY LESZNO NA LATA 2020–2030

Co to jest rewitalizacja?

Rewitalizacja to proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszaru zdegradowanego poprzez **działania całościowe** (powiązane wzajemnie przedsięwzięcia obejmujące **kwestie społeczne** oraz **gospodarcze** lub **przestrzenno-funkcjonalne, techniczne, środowiskowe**), łączące projekty na rzecz społeczności lokalnej, przestrzeni i lokalnej gospodarki, skupione na określonym terenie i prowadzone w sposób zaplanowany oraz zintegrowany poprzez program rewitalizacji.

Czym jest program rewitalizacji?

wieloletni program działań

narzędzie planowania,
koordynowania i
integrowania
różnorodnych
aktywności
w ramach rewitalizacji

obejmuje działania w sferze
społecznej oraz gospodarczej,
przestrzenno-funkcjonalnej,
technicznej, środowiskowej

jego głównym celem jest do
wyprowadzenia obszaru
rewitalizacji ze stanu
kryzysowego

podjęte dzięki niemu
działania przyczynią się
do stworzenia warunków do
zrównoważonego rozwoju
obszaru rewitalizacji

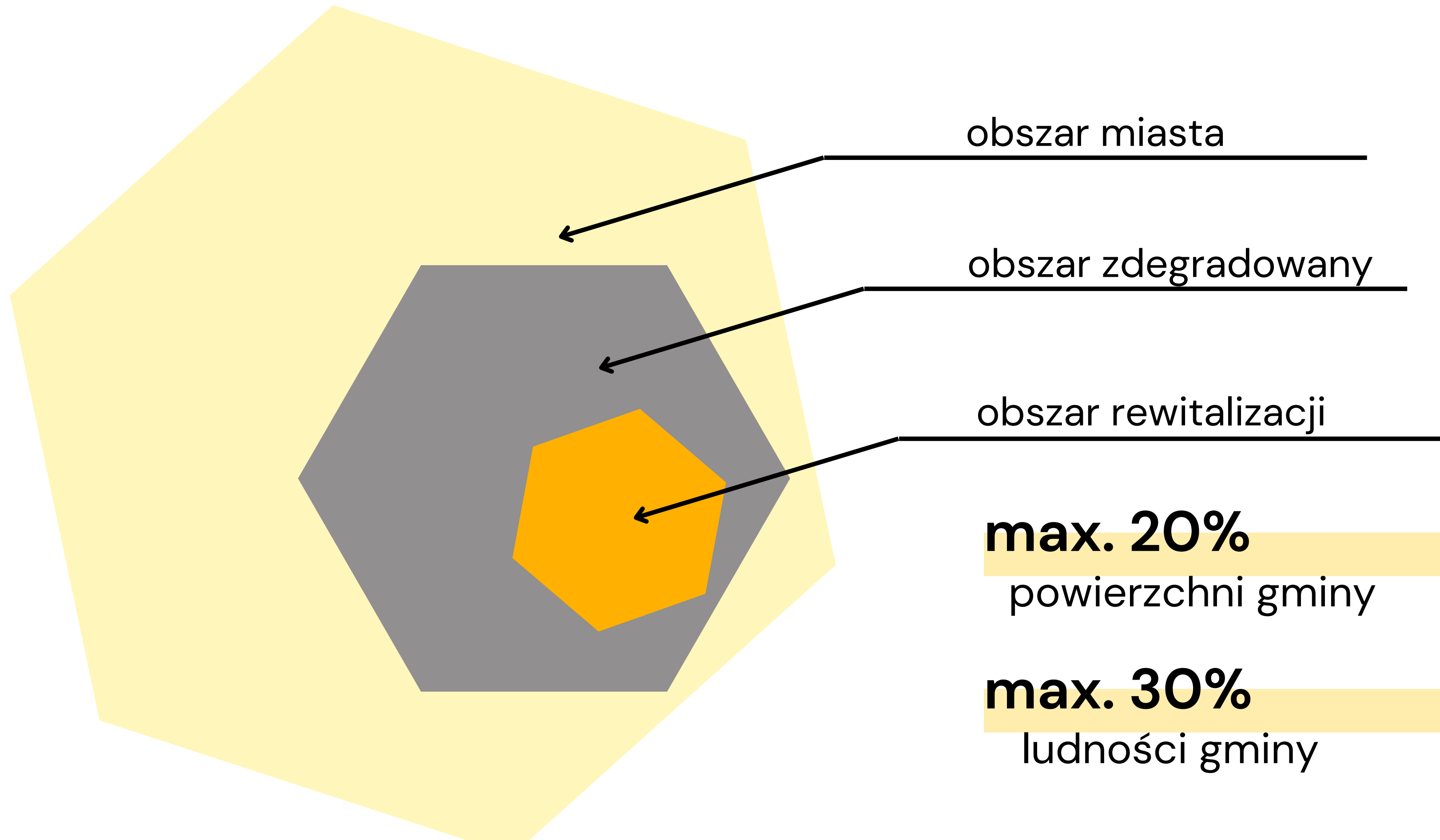
Etapy tworzenia GPR

- 1 Diagnoza Gminy – wyznaczenie obszaru zdegradowanego i rewitalizacji
- 2 Konsultacje społeczne dotyczące obszaru zdegradowanego i rewitalizacji
- 3 Uchwała przyjmująca wyznaczony obszar zdegradowany i rewitalizacji
- 4 Diagnoza pogłębiająca charakterystykę obszaru rewitalizacji
- 5 Katalog projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych
- 6 Opracowanie Gminnego Programu Rewitalizacji
- 7 Konsultacje społeczne Gminnego Programu Rewitalizacji
- 8 Uchwała przyjmująca Gminny Program Rewitalizacji

TU JESTEŚMY

Obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji

Sposób wyznaczania obszaru zdegradowanego

- 1 Wybór jednostek analitycznych – w tym przypadku były to sołectwa
- 2 Pozyskanie danych m.in. od:
 - Ośrodka Pomocy Społecznej
 - Powiatowego Urzędu Pracy dla Powiatu Warszawskiego Zachodniego
 - Biblioteki Publicznej
 - Poszczególnych placówek edukacyjnych
 - Poszczególnych wydziałów Urzędu Gminy Leszno
- 3 Wybór i obliczenie wskaźników we wszystkich sferach – w pierwszym etapie analizowano natężenie zjawisk kryzysowych w sferze **społecznej**, ponieważ niekorzystna sytuacja w tym aspekcie była pierwszą przesłanką do wyznaczenia obszaru zdegradowanego. Następnie analizowano pozostałe sfery (**gospodarczą, środowiskową oraz przestrzenno-funkcjonalną i techniczną**).
- 4 Interpretacja wyników analizy **koncentracji negatywnych zjawisk** pozwoliła na określenie obszarów problemowych w poszczególnych sferach. W sołectwach, w których stwierdzono występowanie problemów **w sferze społecznej i co najmniej jednej z pozostałych sfer**, wyznaczono **obszar zdegradowany**. W granicach obszaru zdegradowanego ujęte zostały tereny zamieszkałe.
- 5 Opracowanie wniosków

Wskaźniki – sfera społeczna

Ubóstwo

- Liczba osób korzystających z pomocy społecznej na 1000 mieszkańców

Bezrobocie

- Liczba bezrobotnych na 1000 mieszkańców

Poziom edukacji

- Wyniki testu ósmoklasisty

Kapitał społeczny

- Frekwencja wyborcza – na podstawie wyborczych zebrań sołeckich
- Frekwencja wyborcza – na podstawie wyborów samorządowych
- Liczba czytelników w bibliotece w przeliczeniu na 1000 mieszkańców

Patologie społeczne

- Wnioski złożone do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 1000 mieszkańców
- Nadzór kuratora nad wykonywaniem władzy rodzicielskiej na 1000 mieszkańców
- Liczba rodzin wspieranych przez asystenta rodziny na 1000 mieszkańców

Koncentracja zjawisk w sferze społecznej:

Gawartowa Wola,
Kępiaste, Leszno
Południe, Zaborów

Pozostałe wskaźniki

Sfera gospodarcza – Poziom przedsiębiorczości

- Liczba aktywnych działalności gospodarczych w przeliczeniu na 1000 mieszkańców
- Liczba nowopowstałych działalności gospodarczych w przeliczeniu na 1000 mieszkańców
- Liczba zawieszonych i wykreślonych działalności gospodarczych w przeliczeniu na 1000 mieszkańców.

Sfera przestrzenno-funkcjonalna i techniczna

- Udział powierzchni terenów, które utraciły dotychczasowe funkcje w powierzchni sołectwa
- Udział budynków podłączonych do kanalizacji w ogólnej liczbie budynków
- Udział budynków podłączonych do sieci wodociągowej w ogólnej liczbie budynków
- Odsetek gospodarstw opalanych węglem

Sfera środowiskowa

- Odsetek budynków mieszkalnych pokrytych azbestem w ogólnej liczbie budynków mieszkalnych

Koncentracja zjawisk w sferze gospodarczej:

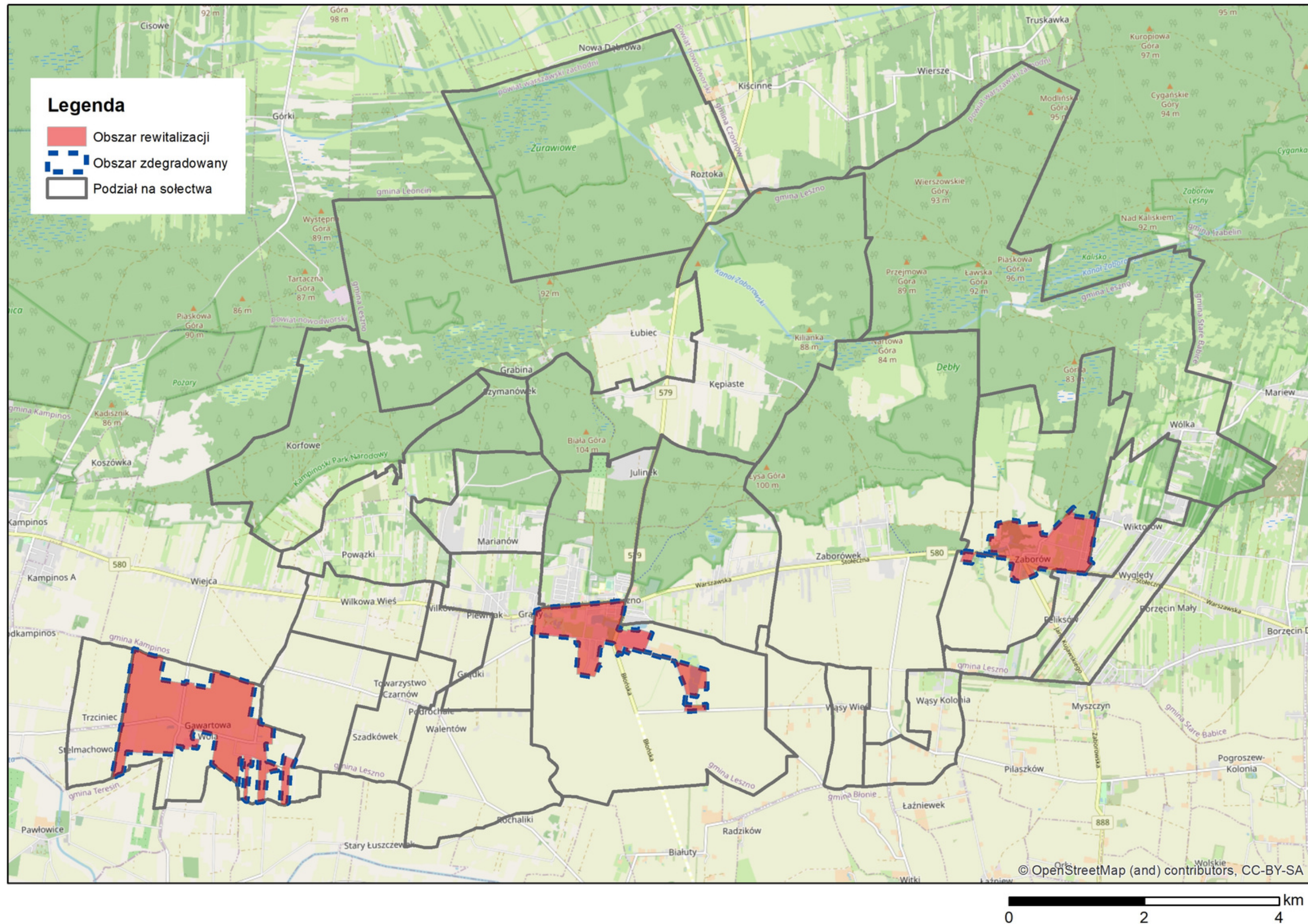
Czarnów, Korfowe, Leszno Południe, Leszno Północ, Leszno Wschód, Łubiec, Powązki, Roztoka, Trzciniec, Walentów, Wiktorów, Wilków, Zaborówek

Koncentracja zjawisk w sferze środowiskowej:

Czarnów, Gawartowa Wola, Roztoka, Szadkówek, Trzciniec, Walentów, Wąsy Wieś, Wilkowa Wieś, Zaborówek.

Koncentracja zjawisk w sferze przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej: Gawartowa Wola, Roztoka, Wąsy Wieś, Zaborów.

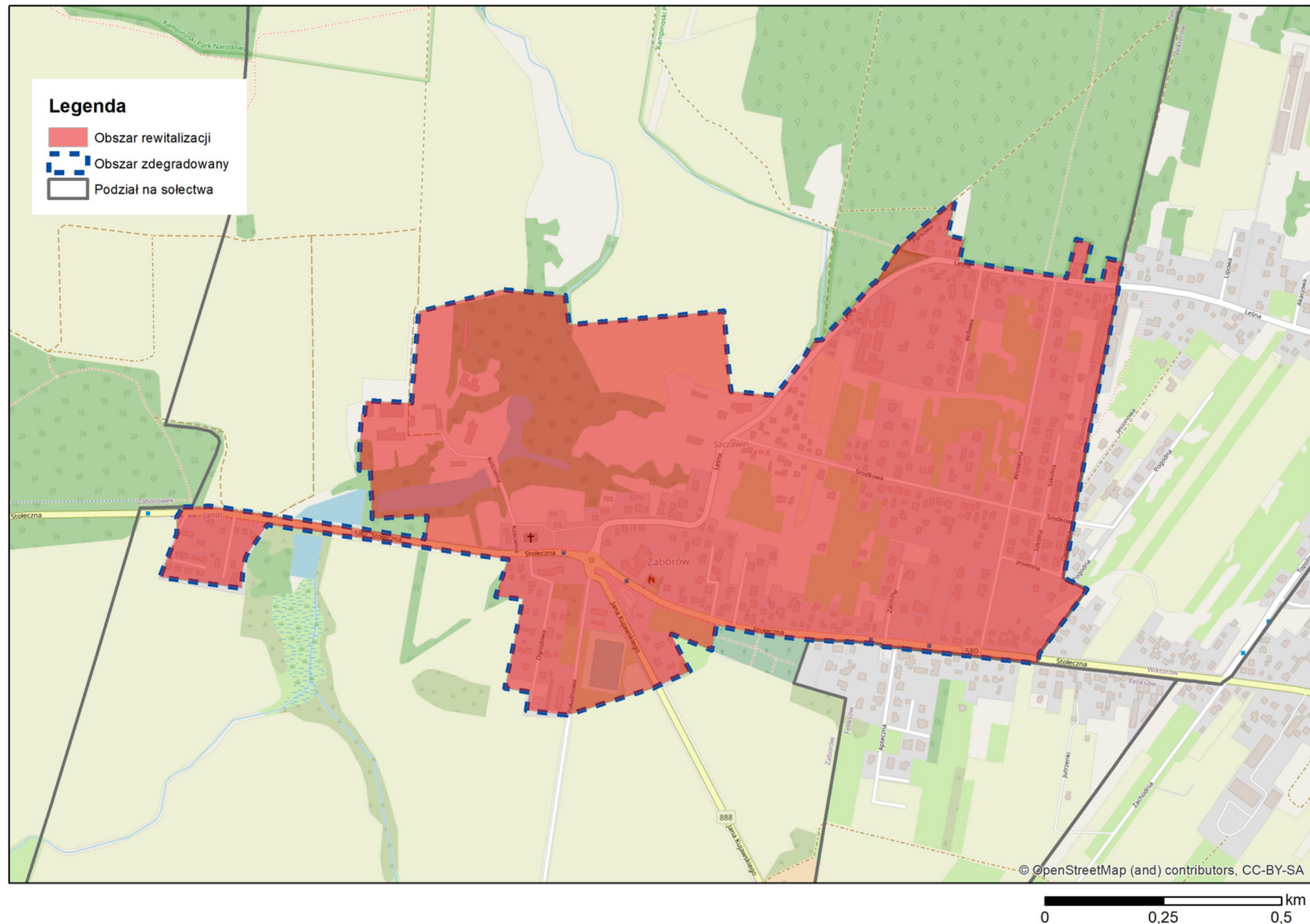
Mapa obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji

Obszar rewitalizacji:

- Zaborów
 - Leszno Południe
 - Gawartowa Wola
-
- Powierzchnia 4,94 km² (3,96% powierzchni gminy)
 - Liczba mieszkańców: 2230 osób (23,28% ludności gminy)

Obszar rewitalizacji – Zaborów

Podobszar Zaborów położony jest we wschodniej części gminy, która, ze względu na bliskość Warszawy, intensywnie się rozwija. Zamieszkiwany jest przez 955 osób. Sołectwo to stanowi centrum społeczno-usługowe dla tego fragmentu gminy Leszno. Zlokalizowane są tutaj ważne dla lokalnej społeczności obiekty/ przestrzenie publiczne – kościół pw. św. Anny, cmentarz, ośrodek zdrowia, Szkoła Podstawowa im. Powstańców 1863 roku, świetlica, publiczne przedszkole, remiza OSP, poczta, boisko sportowe. W sąsiedztwie zwartego centrum wsi położony jest zespół pałacowo-parkowy wraz z folwarkiem, którego potencjał dotychczas nie jest w pełni wykorzystywany.

Dominuje tu zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna. Warto zwrócić uwagę, że teren sołectwa jest chroniony jako otulina Kampinoskiego Parku Narodowego oraz w formie Warszawskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu, co może mieć wpływ na dalsze kształtowanie zabudowy mieszkaniowej.

Obszar rewitalizacji – Zaborów

Na terenie podobszaru rewitalizacji Zaborów istotną rolę w zakresie rozwoju kapitału ludzkiego i społecznego pełnią publiczne instytucje takie jak **Szkoła Podstawowa im. Powstańców 1863 roku, Świetlica, filia Biblioteki Publicznej**.

Biblioteka i jej filie organizują cykliczne warsztaty, a także spotkania Dyskusyjnego Klubu Książki, kiermasze książki, wakacyjne czytanie książek dla dzieci oraz spotkania autorskie.

Wnętrze świetlicy w Zaborowie

Działająca w Zaborowie świetlica wiejska oferuje mieszkańcom Gminy zajęcia muzyczne, artystyczne, umożliwia dzieciom spędzanie czasu wolnego. Świetlice gminne we współpracy corocznie organizują „**Akcję Lato**” oraz „**Ferie w gminie**”, podczas których zapewniają dzieciom atrakcje w czasie przerw od zajęć szkolnych. Świetlice aktywnie uczestniczą w promowaniu gminy Leszno podczas organizowanych imprez sportowych i kulturalnych – m.in. **Cross z historią w tle, Odjazdowy Bibliotekarz, finały Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy**, pikniki. Warto wspomnieć również o aktywnie działającej na tym podobszarze rewitalizacji organizacji pozarządowej – **Stowarzyszenie Kultury Fizycznej „Zaborowianka”**.

Zaborów – analiza wskaźników w sferze społecznej (1)

Analiza wskaźnikowa pozwoliła na wskazanie w sferze społecznej kluczowych problemów dla sołectwa związanych z:

- niedostateczną aktywnością społeczną i kulturalną mieszkańców,
- bezrobociem,
- alkoholizmem,
- problemami wychowawczymi i niesamodzielnnością rodzin w tym zakresie.

Tabela 1. Wskaźniki sfery społecznej (dane za 2018 rok)

Nazwa wskaźnika	Zaborów	Średnia dla gminy
Frekwencja w wyborach samorządowych 2018 [%]	58,00	56,12
Frekwencja w wyborczych zebraniach sołeckich 2019 [%]	4,49	9,84
Liczba osób bezrobotnych w 2018 roku na 1000 mieszkańców	18,85	12,51
Liczba rodzin wspieranych przez asystenta rodziny w 2018 r. na 1000 mieszkańców	3,14	0,72
Wnioski złożone do GKRPA w 2018 r. na 1000 mieszkańców	4,19	1,16
Liczba osób korzystających z pomocy społecznej w 2018 na 1000 osób	11,52	14,94
Stan miejscowej oświaty (Wyniki testu ośmioklasisty), rok szkolny 2018/2019 [pkt]	73,00	56,40
Liczba czytelników na 1000 mieszkańców w 2018 r.	107,85	118,34
Nadzór nad wykonywaniem władzy rodzicielskiej w 2018 r. na 1000 mieszkańców	4,19	3,07

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z KPW, PUP, Sądu Rejonowego w Grodzisku Mazowieckim, GOPS, Biblioteki i Szkół Podstawowych w gminie

Zaborów – analiza wskaźników w sferze społecznej (2)

Badania pokazały, że mimo funkcjonowania na terenie sołectwa licznych instytucji i podmiotów zapewniających możliwość skorzystania z oferty kulturalno-edukacyjnej **kapitał społeczny nie jest w pełni rozwinięty**. Baza lokalowa świetlicy czy biblioteki nie jest wystarczająca – jednocześnie z aktywności może skorzystać niewielka liczba osób. Należy jednak podkreślić, że **istnienie na tym terenie licznych placówek ze zróżnicowaną ofertą dla poszczególnych grup odbiorców stanowi duży potencjał do planowania działań rewitalizacyjnych**. Zwrócono również uwagę, że istotne jest zapewnienie **fizycznej dostępności do budynków/przestrzeni osobom z niepełnosprawnościami i osobom starszym**, by przeciwdziałać wykluczeniu części mieszkańców ze społeczności.

Zwracano uwagę na **niedostateczną identyfikację mieszkańców z miejscem zamieszkania** – część osób traktuje gminę Leszno jako „sypialnię” Warszawy, nie podejmuje wspólnych działań z rdzenną społecznością. Podkreślano, że istotne jest **wykreowanie lidera**, który angażowałby całą społeczność.

Innym zidentyfikowanym w sołectwie Zaborów problemem jest **bezrobocie** – ponad 55% wszystkich bezrobotnych stanowią osoby długotrwale niepodjemujące pracy. Mimo bliskości w okolicy dużego rynku pracy **część osób w wieku produkcyjnym nie jest aktywna zawodowo**. Z problemem bezrobocia często łączy się także **alkoholizm** oraz **niezaradność opiekuńczo-wychowawcza**. Liczna grupa osób zgłasza potrzebę zajęcia mieszkania komunalnego – w całej gminie istnieje duże zapotrzebowanie na tego typu lokale mieszkalne. Warto zauważyć, że odnotowuje się **brak regularnych płatności od części najemców lokali komunalnych** w Zaborowie. Przyczyn rosnącego zadłużenia należy upatrywać w problemach dotyczących mieszkańców – alkoholizmie, niskich dochodach, bezrobociu.

Zaborów – analiza wskaźników w sferze przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej i środowiskowej (1)

Kluczowymi problemami związanymi z pozostałymi sferami są:

- niedostateczne wyposażenie obszaru w sieć kanalizacyjną i wodociągową,
- wysoki odsetek budynków opalanych węglem jako podstawowym źródłem ciepła,
- niewystarczający dostęp do usług i obiektów handlowych,
- zły stan techniczny obiektów i przestrzeni zabytkowych,
- niedostateczny stan techniczny i liczba lokali komunalnych.

Tabela 2. Wskaźniki sfery przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej (dane za 2018 rok)

Nazwa wskaźnika	Zaborów	Średnia dla gminy
Udział terenów zdegradowanych w powierzchni sołectwa [%]	0,00	0,40
Udział budynków podłączonych do kanalizacji w ogólnej liczbie budynków [%]	0,00	11,13
Udział budynków podłączonych do sieci wodociągowej w ogólnej liczbie budynków [%]	71,29	75,50
Udział gospodarstw opalanych węglem w ogólnej liczbie zinwentaryzowanych budynków w sołectwie [%]	64,64	54,92

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych pozyskanych z Urzędu Gminy oraz z Gminnego Zakładu Wodociągów i Kanalizacji w Lesznie

Na terenie podobszaru Zaborów **nie ma budynków podłączonych do sieci kanalizacyjnej**, również odsetek budynków podłączonych do sieci wodociągowej jest niższy niż średnia dla gminy. Część mieszkańców wyrażała również **niezadowolenie z jakości dróg na terenie sołectwa** – kontrowersje budzi utwardzanie dróg kruszywem drogowym, a nie asfaltem oraz niedostatecznego oświetlenia przestrzeni.

Z zagadnieniem związanym z wysokim odsetkiem budynków opalanych węglem w ogólnej liczbie budynków wiąże się **problem niskiej emisji**, szczególnie odczuwalny w sezonie zimowym. Wskazuje się, że kwestią wymagającą poprawy jest **zwiększenie świadomości mieszkańców na temat zanieczyszczeń powietrza**, a także możliwość wymiany źródeł ogrzewania.

Zaborów – analiza wskaźników w sferze przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej i środowiskowej (2)

Jedną ze zgłaszanych potrzeb jest **zwiększenia dostępności komunikacyjnej** sołectwa. W miejscowości oferowane jest połączenie autobusowe z Warszawą, jednak zasadne jest stworzenie połączenia do stacji PKP Płochocin, przez którą przejeżdżają pociągi do Warszawy. W ostatnich latach w sołectwie Zaborów wybudowany został parking (na działce wokolicy świetlicy), o funkcji typu Park&Ride, jednak na razie nie jest w pełni wykorzystywany przez mieszkańców.

Na terenie podobszaru rewitalizacji Zaborów zlokalizowanych jest szereg **komunalnych lokali mieszkalnych** – część z nich wymaga modernizacji, w kilku lokalach brak jest podstawowego wyposażenia w wc/ toaletę.

Dostęp do usług i obiektów handlowych w miejscowości jest ograniczony. Funkcjonują pojedyncze lokale usługowe i handlowe, jednak mieszkańcy preferują często korzystanie z szerokiej oferty handlowo-usługowej w Warszawie i okolicach.

Plac zabaw w Zaborowie

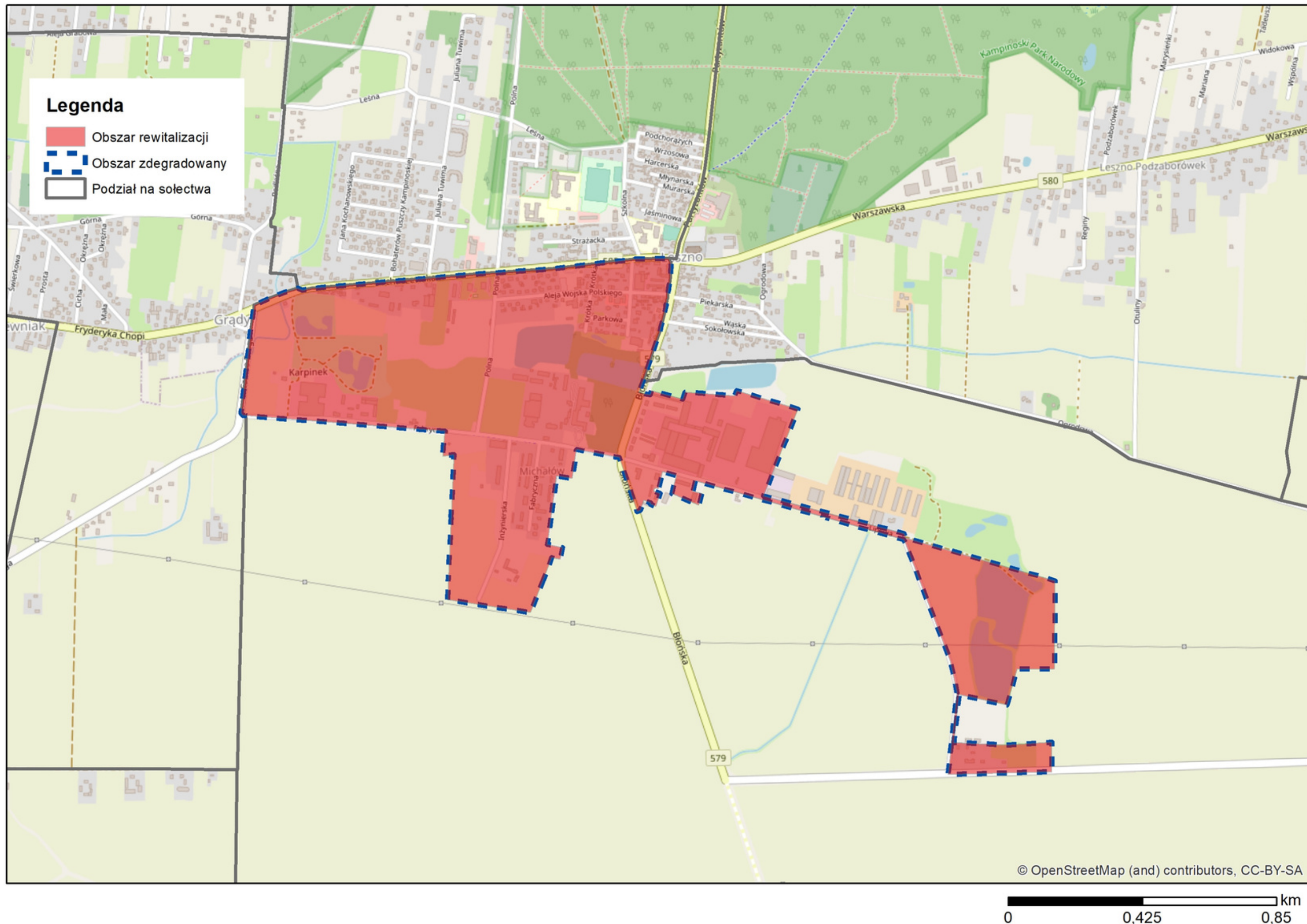

Wnętrze siłowni przy świetlicy w Zaborowie

W 2018 roku otworzono w okolicy świetlicy duży **plac zabaw** – dobrze wyposażony stanowi miejsce spotkań okolicznej społeczności. Przy świetlicy w Zaborowie zlokalizowana jest również **siłownia**, w której odbywają się zajęcia sportowe – budynek ten wymaga jednak modernizacji.

Wśród zidentyfikowanych potencjałów w zakresie sfery przestrzenno-funkcjonalnej wyszczególnić można **dziedzictwo historyczne** obszaru – zlokalizowane są tu budynki wpisane do rejestru zabytków. Mocną stroną podobszaru rewitalizacji jest **zespół pałacowo-parkowy** zlokalizowany w północno-zachodniej części wyznaczonego podobszaru. Miejsce to, stanowiące dziedzictwo historyczne i kulturowe terenu, wymaga podjęcia prac modernizacyjnych – dzięki czemu możliwe będzie jego pełniejsze wykorzystanie.

Obszar rewitalizacji – Leszno Południe

Podobszar rewitalizacji Leszno Południe stanowi część centralnej i jednocześnie największej miejscowości w gminie. Zamieszkiwany jest przez 1049 osób. Jego granice wyznacza od północy droga wojewódzka nr 580, od zachodu ul. Czarna Droga, od południa częściowo ul. Fabryczna i ciąg drogi 4109W a od wschodu granice terenów zamieszkałych i droga wojewódzka nr 579. Wzdłuż ul. Błońskiej, ul. Sochaczewskiej oraz Al. Wojska Polskiego występuje koncentracja zabudowy usługowo-mieszkaniowej oraz mieszkaniowej.

Obszar rewitalizacji – Leszno Południe

Przy Alei Wojska Polskiego znajdują się ważne dla wszystkich mieszkańców gminy instytucje – Urząd Gminy, poczta, posterunek policji. Ważną przestrzenią sołectwa jest **centralny plac wraz z parkingiem i przystankiem**, z którego odjeżdżają autobusy do Warszawy. Istotnym miejscem dla mieszkańców gminy zlokalizowanym na terenie podobszaru jest również **ośrodek zdrowia**, znajdujący się przy ulicy Lipowej.

Przy ulicy Fabrycznej znajduje się **zabytkowy kompleks budynków pozostały po starej cukrowni „Michałów”**. Na tym obszarze znajdują się także dwa niezależne obiekty – **pałac i park**, które stanowią obecnie centrum konferencyjno-szkoleniowe, dwór, zespół dawnej zabudowy produkcyjnej, zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna, wieża ciśnienia i spichlerz. W tej części podobszaru zlokalizowany jest również **Instytut Biotechnologii Przemysłu Rolno-Spożywczego im. prof. Wacława Dąbrowskiego – Zakład Cukrownictwa** usytuowany przy ulicy Inżynierskiej.

W sołectwie obecna jest również **zabudowa usługowo-produkcyjna**, w tym największe przedsiębiorstwa w gminie – firmy Bioplanet i Dawtona. Teren firmy Dawtona stanowi zespół zabudowy usług rolnictwa wraz z zabudową produkcyjną.

Leszno Południe – analiza wskaźników w sferze społecznej (1)

Z danych pozyskanych na potrzeby delimitacji obszaru zdegradowanego i rewitalizacji wynika, że problemy społeczne zidentyfikowane w sołectwie Leszno Południe dotyczą całego przeanalizowanego zakresu zjawisk. Za kluczowe problemy w przypadku tego podobszaru rewitalizacji uznaje się:

- bezrobocie,
- ubóstwo,
- niedostatecznie rozwinięty kapitał ludzki i społeczny,
- problemy wychowawcze i niesamodzielność rodzin w tym zakresie.

Tabela 3. Wskaźniki sfery społecznej (dane za 2018 rok)

Nazwa wskaźnika	Leszno Południe	Średnia dla gminy
Frekwencja w wyborach samorządowych 2018 [%]	46,00	56,12
Frekwencja w wyborczych zebraniach sołeckich 2019 [%]	9,82	9,84
Liczba osób bezrobotnych w 2018 roku na 1000 mieszkańców	17,14	12,51
Liczba rodzin wspieranych przez asystenta rodziny w 2018 r. na 1000 mieszkańców	3,81	0,72
Wnioski złożone do GKRPA w 2018 r. na 1000 mieszkańców	3,81	1,16
Liczba osób korzystających z pomocy społecznej w 2018 na 1000 osób	39,08	14,94
Stan miejscowej oświaty (Wyniki testu ośmioklasisty), rok szkolny 2018/2019 [pkt]	41,94	56,40
Liczba czytelników na 1000 mieszkańców w 2018 r.	111,53	118,34
Nadzór nad wykonywaniem władzy rodzicielskiej w 2018 r. na 1000 mieszkańców	18,11	3,07

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z KPW, PUP, Sądu Rejonowego w Grodzisku Mazowieckim, GOPS, Biblioteki i Szkół Podstawowych w gminie

Leszno Południe – analiza wskaźników w sferze społecznej (2)

Liczba osób bezrobotnych w przeliczeniu na 1000 mieszkańców w sołectwie Leszno Południe jest **wyższa niż średnia** wgminie. Liczną grupę bezrobotnych (powyżej 50%) stanowią osoby długotrwale niepodjemujące pracy. Jak wynika z obserwacji poczynionych przez pracowników instytucji pomocowych niektóre osoby bezrobotne nie chcą podejmować wysiłku szukania zatrudnienia. Wyniki badań wskazują, że widoczna jest bariera w rozwiązywaniu problemów społecznych – **wyuczona bezradność**. Wyraźnie wyższy niż średnia dla gminy na terenie podobszaru jest **wskaźnik liczby osób korzystających z pomocy społecznej** w przeliczeniu na 1000 osób.

W gminie istnieje **duże zapotrzebowanie na lokale komunalne/socjalne**, o które występują osoby uboższe. Część obecnych najemców ma problem z regularnym dokonywaniem płatności. Wśród najemców lokali komunalnych w Lesznie Południe występują również **problemy z nadużywaniem alkoholu oraz problemy zdrowotne**, które ograniczają możliwości poprawy sytuacji życiowej.

Warto również zaznaczyć, że na terenie sołectwa **niewystarczająco rozwinięty jest kapitał ludzki i społeczny**. Mieszkańcy sołectwa Leszno Południe pod względem zainteresowania polityką i zaangażowania w sprawy lokalne wypadają poniżej średniej gminy. Podstawowa forma partycypacji w życiu społecznym jaką są wybory, na podobszarze jest rzadziej podejmowana w porównaniu do średniej dla całej gminy. Świadczy to o stosunkowo niskiej aktywności obywatelskiej.

Leszno Południe – analiza wskaźników w sferze gospodarczej

Na terenie podobszaru rewitalizacji Leszno Południe zlokalizowane są duże przedsiębiorstwa – firmy **Bioplanet i Dawtona** – będące jednymi z największych pracodawców w okolicy. Badania społeczne i analizy danych wskazują jednak, że na obszarze tym można zdiagnozować **stan kryzysowy w sferze gospodarczej**.

Przedsiębiorczość, którą opisują m.in. takie wskaźniki jak przebadane wskaźniki liczby przedsiębiorstw, powstawanie nowych i zawieszanie istniejących działalności gospodarczych odgrywa kluczową rolę dla kształtowania się potencjału ekonomicznego podobszaru. Liczba zawieszonych i wykreślonych przedsiębiorstw w przeliczeniu na 1000 mieszkańców w sołectwie Leszno Południe jest stosunkowo wysoka, również poziom przedsiębiorczości tutejszych mieszkańców mierzony liczbą aktywnych przedsiębiorców na 1000 mieszkańców pozostaje nieco niższy niż średnia w gminie.

Tabela 4. Wskaźniki sfery gospodarczej (dane za 2018 rok)

Nazwa wskaźnika	Leszno Południe	Średnia dla gminy
Liczba aktywnych przedsiębiorców na 1000 mieszkańców	59,10	59,61
Liczba nowopowstałych aktywnych działalności gospodarczych na 1000 mieszkańców	7,63	5,55
Liczba zawieszonych i wykreślonych przedsiębiorstw na 1000 mieszkańców	83,89	62,20

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych pozyskanych z CEiDG

Leszno Południe – analiza wskaźników w sferze przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej i środowiskowej (1)

Przestrzeniami publicznymi, które mogą sprzyjać wypoczynkowi czy też interakcjom społecznym są **plac przed urzędem gminy oraz okolice stawu Karpinek**. Jak wynika z badań potencjał obu terenów nie jest wystarczająco wykorzystywany. Karpinek obecnie jest zaniedbany i pozbawiony elementów-rekreacyjno-wypoczynkowych. Mieszkańcy wskazują, że teren ten ma duży potencjał do wykreowania przyjaznej użytkownikom przestrzeni integrującej społeczność lokalną.

Warto wspomnieć, że na terenie podobszaru tworzone są nowe miejsca rekreacyjne. W okolicach ulicy Błońskiej powstała **siłownia plenerowa**, stanowiąca otwartą strefę aktywności z dofinansowaniem OSA (Fundusz Rozwoju Kultury Fizycznej). Towarzyszy jej także nowopowstały **plac zabaw**. Podczas rozmów w mobilnych punktach konsultacyjnych mieszkańcy zwracali szczególną uwagę na **niską estetykę przestrzeni**, zaniedbane elewacje części budynków w sołectwie.

Gęsta zabudowa ulicy Błońskiej

Tabela 5. Wskaźniki sfery przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej (dane za 2018 rok)

Nazwa wskaźnika	Leszno Południe	Średnia dla gminy
Udział terenów zdegradowanych w powierzchni sołectwa [%]	6,59	0,40
Udział budynków podłączonych do kanalizacji w ogólnej liczbie budynków [%]	65,02	11,13
Udział budynków podłączonych do sieci wodociągowej w ogólnej liczbie budynków [%]	66,50	75,50
Udział gospodarstw opalanych węglem w ogólnej liczbie zinwentaryzowanych budynków w sołectwie [%]	(48,40)*	54,92

()* – wartości liczone według danych pozyskanych dla miejscowości Leszno, bez podziału na sołectwa Leszno Południe, Leszno Wschód, Leszno Północ
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych pozyskanych z Urzędu Gminy oraz z Gminnego Zakładu Wodociągów i Kanalizacji w Lesznie

Leszno Południe – analiza wskaźników w sferze przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej i środowiskowej (2)

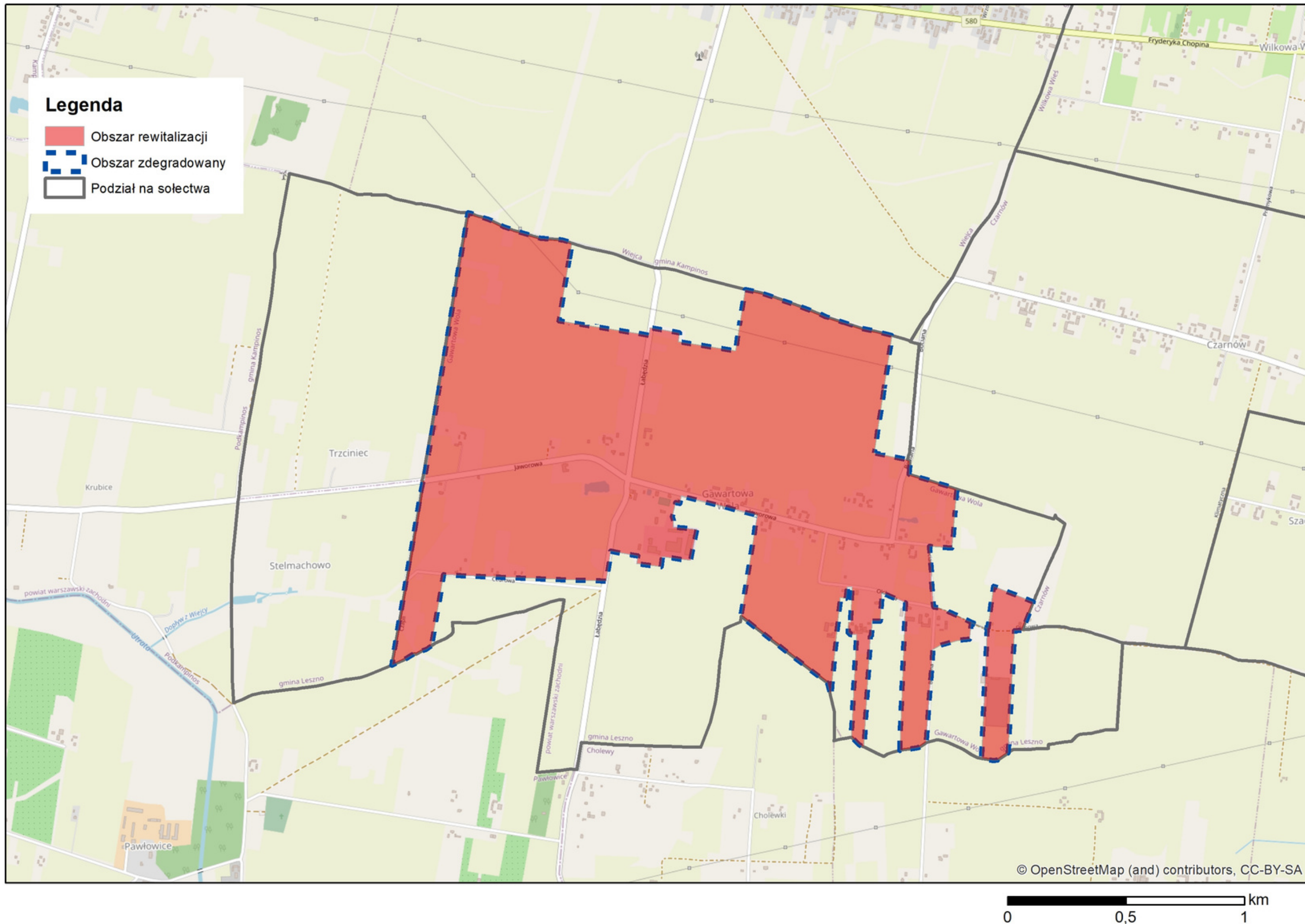
Do sołectwa dojeżdża autobus miejski zapewniający **bezpośrednią komunikację z Warszawą**. Na terenie Leszna Południe transport osób zapewniają także **prywatni przewoźnicy**. Mieszkańcy obszaru mają dobry dostęp do oferty handlowej, choć koncentracja obiektów handlowych występuje poza obszarem rewitalizacji.

Na terenie podobszaru rewitalizacji umiejscowione są **lokale komunalne/socjalne**. Część z nich pozbawiona jest podstawowych udogodnień – wc/ łazienki, kilka budynków, w których są zlokalizowane wymaga modernizacji elewacji, wymiany dachu. Przy drodze 4109W znajduje się kontener socjalny.

Z punktu widzenia ochrony środowiska warto zwrócić uwagę na **teren przedsiębiorstwa Dawtona generujący dawniej uciążliwości dla jakości życia mieszkańców**. Kiedyś były to niedogodności związane z emisją zanieczyszczeń powietrznych – odorem. Zdarzały się również przypadki wylewu ścieków produkcyjnych na pola, co spotkało się z mocnym sprzeciwem tutejszej społeczności. Obecnie opinia na temat firmy Dawtona zmienia się na lepsze. **Przedsiębiorstwo reaguje na zgłaszane zastrzeżenia**, co do sposobu funkcjonowania, ma także plany rozbudowy. Dotyczy to jednak terenów położonych poza obszarem rewitalizacji.

Obszar rewitalizacji – Gawartowa Wola

Gawartowa Wola jest sołectwem położonym w południowo-zachodniej części gminy, którego większość powierzchni zajmują tereny rolne. Zabudowa wsi skoncentrowana jest wzdłuż ciągów komunikacyjnych. Wyznaczony podobzdar rewitalizacji zamieszkuje 226 mieszkańców.

Zlokalizowany jest tu duży zakład produkcyjny styropianu, pianki polietylenowej i płyt technicznych Styrmann oraz firma zajmująca się produkcją roślin ozdobnych Volmary – przedsiębiorstwa te oferują miejsca pracy dla okolicznych mieszkańców.

Gawartowa Wola – analiza wskaźników w sferze społecznej i gospodarczej (1)

- W podobszarze rewitalizacji Gawartowa Wola zidentyfikowano szereg problemów społecznych, z których najbardziej uwypuklone są:
- niedostateczne zaangażowanie mieszkańców w aktywność społeczną i kulturalną,
 - niedostateczne wyniki edukacyjne uczniów,
 - bezrobocie.

Tabela 6. Wskaźniki sfery społecznej (dane za 2018 rok)

Nazwa wskaźnika	Gawartowa Wola	Średnia dla gminy
Frekwencja w wyborach samorządowych 2018 [%]	47,00	56,12
Frekwencja w wyborczych zebraniach sołeckich 2019 [%]	9,69	9,84
Liczba osób bezrobotnych w 2018 roku na 1000 mieszkańców	17,70	12,51
Liczba rodzin wspieranych przez asystenta rodziny w 2018 r. na 1000 mieszkańców	0,00	0,72
Wnioski złożone do GKRPA w 2018 r. na 1000 mieszkańców	0,00	1,16
Liczba osób korzystających z pomocy społecznej w 2018 na 1000 osób	8,85	14,94
Stan miejscowej oświaty (Wyniki testu ośmioklasisty), rok szkolny 2018/2019 [pkt]	47,11	56,40
Liczba czytelników na 1000 mieszkańców w 2018 r.	35,40	118,34
Nadzór nad wykonywaniem władzy rodzicielskiej w 2018 r. na 1000 mieszkańców	4,42	3,07

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z KPW, PUP, Sądu Rejonowego w Grodzisku Mazowieckim, GOPS, Biblioteki i Szkół Podstawowych w gminie

Gawartowa Wola – analiza wskaźników w sferze społecznej i gospodarczej (2)

Wyniki badań i warsztatów pokazują, że szczególnie zauważalny jest **problem niskiego poziomu zaangażowania mieszkańców** w sprawy lokalnej społeczności oraz **niedostateczny stopień integracji mieszkańców**. Mieszkańcy zauważają, że aktywność lokalna ograniczana jest przez brak lokalnego lidera, który mógłby pobudzić angażowanie się mieszkańców w sprawy społeczności. Równocześnie dostrzegają potencjał, aby wykreować lokalnego lidera z młodzieży zamieszkującej sołectwo.

Teren OSP w Gawartowej Woli

W Gawartowej Woli funkcjonuje **Ochotnicza Straż Pożarna**. Zauważono jednak, że mieszkańcy wyrażają chęć lepszego wykorzystywania przestrzeni obiektów – tak by mógł on stać się miejscem spotkań lokalnej społeczności.

Istotnym potencjałem podobszaru są **postawy przedsiębiorcze miejscowej ludności** – wskaźniki pokazujące liczbę zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w przeliczeniu na 1000 mieszkańców kształtują się tu na wyższym, niż w gminie, poziomie. Badani zauważają również, że podkreślić należy tradycje rolnicze tego terenu.

Gawartowa Wola – analiza wskaźników w sferze przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej i środowiskowej (1)

Kluczowymi problemami w sferze przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej i środowiskowej zdiagnozowanymi na terenie sołectwa są:

- niedostateczne wyposażenie obszaru w sieć kanalizacyjną i wodociągową,
- brak ogólnodostępnego miejsca wspólnego dla lokalnej społeczności,
- ograniczona dostępność transportowa obszaru,
- niedostateczny stan lokali komunalnych,
- występujący na budynkach azbest.

Miejscowość jest terenem **typowo rolniczym o wysokiej klasie gruntów**. Istniejąca zabudowa ma charakter rozproszony, są to przede wszystkim zabudowania towarzyszące terenom rolnym. W sołectwie nie doprowadzono sieci kanalizacyjnej.

Ekstensywna zabudowa w Gawartowej Woli
Źródło: materiał własny, autor: M. G.

Tabela 7. Wskaźniki sfery przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej (dane za 2018 rok)

Nazwa wskaźnika	Gawartowa Wola	Średnia dla gminy
Udział terenów zdegradowanych w powierzchni sołectwa [%]	0,92	0,40
Udział budynków podłączonych do kanalizacji w ogólnej liczbie budynków [%]	0,00	11,13
Udział budynków podłączonych do sieci wodociągowej w ogólnej liczbie budynków [%]	73,53	75,50
Udział gospodarstw opalanych węglem w ogólnej liczbie zinwentaryzowanych budynków w sołectwie [%]	53,33	54,92

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych pozyskanych z Urzędu Gminy oraz z Gminnego Zakładu Wodociągów i Kanalizacji w Lesznie

Gawartowa Wola – analiza wskaźników w sferze przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej i środowiskowej (2)

We własności gminnej na terenie sołectwa pozostaje budynek zlokalizowany pod adresem Gawartowa Wola 32, mieszczący mieszkania wynajmowane przez gminę. W większości lokali brakuje jednak podstawowego wyposażenia, jakim jest łazienka.

Istotnym problemem, jest ograniczona dostępność komunikacyjna tego podobszaru rewitalizacji. Do miejscowości nie dociera komunikacja publiczna, co powoduje, że osoby nieporuszające się samochodem osobowym mają problem z dojazdem do innych części gminy. Grupy w dużym stopniu zależne od transportu publicznego to zarówno osoby niepełnosprawne, dzieci, młodzież oraz osoby o ograniczonej sprawności ruchowej, w tym osoby starsze. Mieszkańcy deklarują potrzebę przeprowadzenia trasy linii autobusowej przez Gawartową Wolę i Czarnów.

Nieczynny przystanek autobusowy w Gawartowej Woli.

Gawartowa Wola – analiza wskaźników w sferze przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej i środowiskowej (3)

Na terenie sołectwa **brak jest ogólnodostępnych terenów rekreacyjnych**. Taką przestrzenią mogłyby być okolice budynku OSP. Jak wskazują mieszkańcy, obecnie możliwość korzystania z infrastruktury na terenie OSP m.in. z boiska czy siłowni plenerowej jest ograniczona.

Stan dróg na przestrzeni lat jest coraz lepszy. Ostatnią z dokonanych inwestycji było zainstalowanie oświetlenia przy drodze Gawartowa Wola – Trzciniec. Natomiast nierozwiązana pozostaje kwestia **braku chodników** na terenie miejscowości, co stanowi istotny problem dla tutejszych mieszkańców. Wskazuje się również na **problem hałasu**, który jest spowodowany intensywniejszym ruchem samochodowym na terenie miejscowości, a także postępująca **presja urbanistyczna** w sołectwie.

Wśród problemów środowiskowych wskazano większy niż w innych częściach gminy **odsetek budynków pokrytych azbestem**, co wpływać może negatywnie na zdrowie mieszkańców.

Tabela 8. Wskaźniki sfery środowiskowej (dane za 2018 rok)

Nazwa wskaźnika	Gawartowa Wola	Średnia dla gminy
Odsetek budynków mieszkalnych pokrytych azbestem w ogóle budynków mieszkalnych w sołectwie [%]	12,12	8,79

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych pozyskanych z Urzędu Gminy

Sołectwo, w przeciwieństwie do większości terenów gminy **nie jest objęte formami ochrony** wynikającymi z bliskiego sąsiedztwa Kampinoskiego Parku Narodowego.

Co zrobić, aby zmienić sytuację na obszarze rewitalizacji?

W celu poprawy sytuacji na obszarze rewitalizacji opracowany został Gminny Program Rewitalizacji, w którym wyznaczono cele i konkretne przedsięwzięcia, dzięki którym sytuacja na obszarze będzie mogła ulec zmianie w perspektywie czasu.

WIZJA OBSZARU REWITALIZACJI

CELE STRATEGICZNE

CELE SZCZEGÓŁOWE

KIERUNKI DZIAŁAŃ

PRZEDSIĘWZIĘCIA REWITALIZACYJNE

Czym jest wizja rewitalizacji?

Wizja rewitalizacji jest fundamentem podejmowanych działań rewitalizacyjnych. Stanowi podstawę do zaprojektowania celów i kierunków działań, do których przyporządkowane są poszczególne przedsięwzięcia rewitalizacyjne. Wizja przedstawia pożądany stan obszaru po przeprowadzeniu procesu rewitalizacji. Tym samym w przyszłości będzie stanowić punkt odniesienia dla oceny, w jakim stopniu GPR został zrealizowany.

Wizja obszaru rewitalizacyjnego obejmującego zamieszkane części sołectw: Zaborów, Leszno Południe oraz Gawartowa Wola przedstawia się następująco:

Jakość życia na obszarze rewitalizacji jest wysoka, a Leszno, Zaborów i Gawartowa Wola są dobrymi miejscami do mieszkania, spędzania czasu wolnego i pracy.

Różnorodni partnerzy, w tym organizacje pozarządowe, placówki edukacyjne czy przedsiębiorcy podejmują wspólne działania na rzecz rozwiązywania zidentyfikowanych kryzysowych zjawisk społecznych. Pozwala to na ograniczenie zjawiska wykluczenia społecznego oraz przyczynia się do zwiększenia kapitału ludzkiego i społecznego oraz poziomu przedsiębiorczości mieszkańców.

Istnieje zarówno rozwinięta ogólnodostępna baza rekreacyjna i usługowa, jak i stworzone zostały miejsca spotkań, które są przestrzenią integrującą lokalną społeczność. Mieszkańcy czują przynależność do lokalnej wspólnoty.

Czym są cele rewitalizacji?

Służą eliminacji bądź ograniczeniu negatywnych zjawisk, które spowodowały powstanie stanu kryzysowego. Muszą więc bezpośrednio odpowiadać na wskazane w diagnozie problemy i zagrożenia oraz wykorzystywać uwidocznione w diagnozie potencjały

Powinny być wymierne (mieralne) i możliwe do opisanego za pomocą wskaźników wykonania – należy przedstawić ich realizację w sposób policzalny i liczbowy tak, aby można było zarówno w trakcie procesu, jak i po jego zakończeniu określić stopień realizacji założonych wartości

Cele rewitalizacji stanowią podstawę do wytyczania kierunków działań (wprost) i poprzez nie także konkretnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Każde przedsięwzięcie rewitalizacyjne musi odnosić się do któregoś z nich.

System celów musi być spójny i integralny, co oznacza wzajemne powiązanie i dążenie do synergii

Muszą być sformułowane w sposób jasny i przejrzysty, łatwy do zinterpretowania i zrozumiały dla wszystkich interesariuszy oraz bezpośrednio wynikać z wizji, a więc być z nią zgodne

Cele rewitalizacji gminy Leszno

Cel strategiczny 1.

Rozwój kapitału społecznego oraz stworzenie warunków umożliwiających włączenie społeczne mieszkańców.

Cel strategiczny 2.

Wykorzystanie lokalnych potencjałów dla rozwoju obszaru rewitalizacji

Cel strategiczny 3.

Poprawa jakości życia mieszkańców obszaru rewitalizacji

Cele szczegółowe i kierunki działań

Cel strategiczny 1.

Rozwój kapitału społecznego oraz stworzenie warunków umożliwiających włączenie społeczne mieszkańców

Cele szczegółowe

- 1.1 Zwiększenie zaangażowania mieszkańców w życie społeczne i kulturalne
- 1.2. Niwelowanie problemów związanych z występowaniem zjawisk patologicznych
- 1.3. Poprawa poziomu kapitału ludzkiego mieszkańców obszaru
- 1.4. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu

Kierunki działań

- Reintegracja społeczna i zawodowa osób zagrożonych wykluczeniem
- Przeciwdziałanie bezrobociu i aktywizacja ekonomiczna mieszkańców
- Realizacja programów edukacyjnych dla dzieci i młodzieży
- Wspieranie działań na rzecz integracji mieszkańców

Cele szczegółowe i kierunki działań

Cel strategiczny 2.

Wykorzystanie lokalnych potencjałów dla rozwoju obszaru rewitalizacji

Cele szczegółowe

- 2.1. Wspieranie postaw przedsiębiorczych wśród mieszkańców
- 2.2. Zwiększenie atrakcyjności obszaru rewitalizacji poprzez wyeksponowanie dziedzictwa kulturowego i wykorzystanie potencjałów środowiskowych

Kierunki działań

- Odnowa istniejących obiektów/ przestrzeni o historycznym znaczeniu
- Zwiększenie zainteresowania podejmowaniem inicjatyw gospodarczych
- Wykorzystanie walorów środowiskowych w celu rozwoju sektora turystycznego, medycznego

Cele szczegółowe i kierunki działań

Cel strategiczny 3.

Poprawa jakości życia mieszkańców obszaru rewitalizacji

Cele szczegółowe

- 3.1 Wzrost estetyki, użyteczności oraz dostępności przestrzeni publicznych
- 3.2 Zapewnienie dobrego stanu środowiska
- 3.3 Świadczenie wysokiej jakości usług publicznych
- 3.4 Poprawa warunków zamieszkania na obszarze rewitalizacji

Kierunki działań

- Modernizacja istniejących przestrzeni publicznych
- Wykorzystanie odnawialnych źródeł energii w celu zmniejszenia zanieczyszczeń
- Poprawa dostępności komunikacyjnej
- Modernizacja i powiększenie zasobu komunalnego
- Dostosowanie do potrzeb osób z niepełnosprawnością obiektów i przestrzeni publicznych
- Likwidacja wyrobów zawierających azbest

Projekty podstawowe i uzupełniające

Gmina powinna zarządzać interwencją projektową w GPR, tj. łączyć lub kojarzyć ze sobą projekty, tak aby ze sobą współgrały i realizowały wspólne cele, a przez to silniej oddziaływały na obszar rewitalizacji. W Gminnym Programie Rewitalizacji można wyróżnić dwa rodzaje przedsięwzięć:

Podstawowe

- muszą być w GPR szczegółowo opisane
- są niezbędne do realizacji celów rewitalizacji
- stanowią podstawę realizacji wizji obszaru
- muszą być zlokalizowane w obszarze rewitalizacji

Uzupełniające

- pozostałe dopuszczalne przedsięwzięcia rewitalizacyjne, realizujące kierunki działań
- mają pozytywny wpływ na realizację projektów podstawowych
- mają charakter pomocniczy

Każde podstawowe przedsięwzięcie rewitalizacyjne musi być wyposażone w opis, który powinien zawierać: tytuł, lokalizację, opis zadań do realizacji, prognozowane rezultaty, powiązania projektu z celami rewitalizacji, przybliżony koszt, ramy czasowe.

W GPR powinna znaleźć się charakterystyka innych dopuszczalnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Wynika to z faktu, że nie można z góry przewidzieć wszystkich działań na obszarze rewitalizacji ani form aktywności interesariuszy, którzy z biegiem czasu będą chcieli włączyć się w realizację GPR.

Przedsięwzięcia rewitalizacyjne muszą być ze sobą spójne, a ich związek ze sobą musi być czytelny i łatwy do prześledzenia.

Przedsięwzięcia rewitalizacyjne – Zaborów

PROJEKTY PODSTAWOWE

Nazwa przedsięwzięcia		Podstawowe informacje o projekcie
PROJEKTY PODSTAWOWE	1. Remont budynku starej kuźni i utworzenie w nim Izby Pamięci Powstańców Styczniowych	W chwili obecnej budynek „Starej Kuźni” oraz budynek gospodarczy wymagają generalnego remontu. Otoczenie jest bardzo zaniedbane, zalegają śmieci oraz stare narzędzia, tworzące złomowisko, stanowiące zagrożenie dla bezpieczeństwa dzieci uczęszczających do szkoły. Dodatkowo miejsce to bardzo źle wpływa na atrakcyjność centrum Zaborowa. Po wykonaniu koniecznych prac remontowych część budynku będzie mogła stanowić Izbę Pamięci Powstańców Styczniowych. Obydwa budynki należy połączyć w atrakcyjny sposób, tak aby stanowiły one atrakcyjne miejsce do spędzania czasu dla lokalnych społeczności, jak i przyjezdnych (turystów). Warto zaznaczyć, że planuje się także stworzenie w budynku strefy gastronomicznej, która pozwoliłaby na łączenie usług związanych z szerzeniem wiedzy na temat dziedzictwa historycznego i kulturowego z zaspokojeniem podstawowych potrzeb żywieniowych. Pozwoli to na kreowanie produktu turystycznego opartego o historię Zaborowa i okolic. Projekt wzmocni także świadomość na temat lokalnej historii i kultury wśród dzieci i młodzieży – ze względu na bliskość szkoły możliwe będzie częste organizowanie wycieczek czy wydarzeń dla uczniów.
	2. Szkoła Podstawowa im. Powstańców 1863 r. na nowo	Projekt zakłada rozbudowę budynku Szkoły Podstawowej im. Powstańców 1863 roku w Zaborowie oraz wykorzystanie na jej terenie źródeł energii odnawialnej. Warto zaznaczyć, że zespół szkolny, w którego skład wchodzi budynek szkoły wpisany jest do rejestru zabytków nieruchomych. W związku z tym planowana rozbudowa uwzględniać będzie wymogi konserwatora zabytków. Szkoła nie zapewnia dostatecznej liczby miejsc dla dzieci i realizacji systemu jednozmianowego oraz brakuje stołówki, sali terapeutycznej i sali wielofunkcyjnej. Planuje się wykonanie rozbudowy budynku szkoły o dwie sale dydaktyczne dla 48 dzieci, salę wielofunkcyjną, gabinet do terapii i stołówkę dla 194 uczniów wraz z zapleczem kuchennym. Planowana powierzchnia zabudowy wynosi ok 409 m², powierzchnia użytkowa ok 700 m². Warto zaznaczyć, że realizacja projektu pozytywnie wpłynie na wzrost jakości świadczonych usług oświatowych. Zapewniona zostanie większa przestrzeń i możliwe będzie prowadzenie zajęć lekcyjnych w systemie jednozmianowym. Zwiększenie atrakcyjności przestrzeni szkoły oraz stworzenie stołówki może pozytywnie wpłynąć na chęć dzieci do nauki, a co za tym idzie poprawę poziomu kapitału ludzkiego mieszkańców od najmłodszych lat. Warto zaznaczyć, że w tym celu budynek szkoły powinien zostać także dostosowany do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Rozbudowa szkoły powinna również obejmować rozwiązania minimalizujące wydatek energetyczny poprzez budowę elektrowni fotowoltaicznej (mikroinstalacji), na dachu nowego obiektu.

Przedsięwzięcia rewitalizacyjne – Zaborów

PROJEKTY PODSTAWOWE

Nazwa przedsięwzięcia		Podstawowe informacje o projekcie
PROJEKTY PODSTAWOWE	3. Lokalne centrum sportu w Zaborowie	Boisko w Zaborowie to miejsce, które skupia wokół siebie największe grono osób zaangażowanych w czynne uprawianie sportu. Zdecydowaną większość tych osób stanowią dzieci, którym już od najmłodszych lat Stowarzyszenie „ZABOROWIANKA” proponuje rozwój fizyczny oraz intelektualny kultywując zasadę „Wychowanie przez sport”. Oprócz interesujących zajęć, zaangażowanych i dobrze wyszkolonych trenerów oraz sprzętu sportowego najwyższej jakości, to boisko, a w szczególności jego dobry stan, jest atutem, który przyciągnie jeszcze większe grono dzieci i młodzieży do sportu oraz zdrowego trybu życia. Intensywnie użytkowana płyta boiska po latach treningów stała się nierówna. W wielu miejscach brakuje trawy. Bramki piłkarskie wykonane ponad 20 lat temu ze spawanych stalowych rur stanowią zagrożenie dla zawodników i zdecydowanie nie odpowiadają już obowiązującym standardom.
	4. Modernizacja kompleksu parkowo-pałacowego w Zaborowie	4A. Rewaloryzacja zabytkowego Parku w Zaborowie Zgodnie z istniejącą dokumentacją park przylegający do zabytkowego pałacu w Zaborowie w obecnym stanie jest w dużym stopniu zdegradowany. Realizowane działania zakresem odpowiadać będą zatwierdzonemu opracowaniu m.in. planuje się: gospodarkę drzewostanem, rewaloryzację układu wodnego (przeprowadzaną zgodnie z pozwoleniem wodno-prawnym), ciągów spacerowych, małej architektury, ogrodzenia i innych. 4B. Konserwacja Pałacu Zabytkowego w Zaborowie Istotnym potencjałem podobszaru rewitalizacji Zaborów jest zlokalizowany na tym terenie zabytkowy Pałac, wybudowany na początku XX w. Obecnie jego stan techniczny nie jest zadowalający – konieczna jest m.in. wymiana wszystkich instalacji, naprawa dachu, remont elewacji. Wszystkie działania muszą być podejmowane zgodnie z ustaleniami z konserwatorem zabytków. W wyniku podjętych działań możliwe będzie przywrócenie w obiekcie dawnych funkcji i wprowadzenie nowych związanych m.in. z kulturą, edukacją, turystyką. W Pałacu będą mogły odbywać się wydarzenia istotne z punktu widzenia aktywizacji społeczno-kulturowej lokalnej społeczności np. koncerty, wystawy. 4C. Konserwacja zabytkowego zespołu budynków gospodarczych w tym stajni i funkcjonującego ośrodka jeździeckiego Częścią kompleksu parkowo – pałacowego w Zaborowie jest również zespół budynków gospodarczych, w tym stajnia i funkcjonujący ośrodek jeździecki. Istniejące budynki wymagają remontów oraz częściowego odtworzenia w celu dostosowania do obecnych potrzeb funkcjonalnych obszaru (np. brak jest krytej ujeżdżalni).

Przedsięwzięcia rewitalizacyjne – Leszno Południe

PROJEKTY PODSTAWOWE

Nazwa przedsięwzięcia	Podstawowe informacje o projekcie
5. Nowy Karpinek	Obecnie obszar Karpinka jest zaniedbany i pozbawiony elementów rekreacyjno-wypoczynkowych. Mieszkańcy wskazują, że teren ten ma duży potencjał do wykreowania przyjaznej użytkownikom przestrzeni integrującej społeczność lokalną. W ramach projektu planuje się uporządkowanie terenu i jego zagospodarowanie np. poprzez ustawienie elementów małej architektury, uporządkowania zieleni i jej bieżącej konserwacji, wyznaczenie miejsc biwakowania i rekreacji. Warto zaznaczyć, że planuje się także budowę punktów świetlnych przy drodze dojazdowej i na terenie Parku Karpinek. Zakłada się również stworzenie ścieżki dydaktycznej ukazującej walory przyrodnicze miejsca, a także ukazującej historię okolicznych terenów.
6. Remont budynku byłego posterunku policji	Obecnie budynek nie jest już użytkowany jako posterunek policji i nadaje się do generalnego remontu/przebudowy/zmiany funkcji. Celem projektu jest pozyskanie i przystosowanie budynku dla potrzeb działania urzędu gminy lub jego jednostek organizacyjnych (prawdopodobnie będzie pełnił rolę siedziby spółki wodno-kanalizacyjnej, która powstanie dla obsługi planowanej oczyszczalni ścieków, bądź na inne cele administracyjne, w związku z rozwojem gminy). Prace w ramach projektu będą obejmować sporządzenie projektu remontu/przebudowy, a także wykonanie prac budowlanych. Należy tu także uwzględnić przeniesienie niektórych działów urzędu do nowego budynku lub stworzenie siedziby dla spółki wodno-kanalizacyjnej i pracowników obsługi oczyszczalni ścieków. Należy podkreślić, że prace budowlane obejmować będą przystosowanie obiektu do potrzeb osób z niepełnosprawnościami.
7. Poprawa warunków mieszkaniowych na obszarze rewitalizacji	Głównym celem projektu jest zapewnienie mieszkańcom odpowiednich warunków do życia. Aby móc realizować potrzeby wyższego rzędu istotne jest spełnienie tych podstawowych związanych z odpowiednimi warunkami mieszkaniowymi. Realizacja projektu pozytywnie wpłynie również na estetykę przestrzeni obszaru rewitalizacji, ale przede wszystkim na kwestie związane z ochroną środowiska poprzez zapewnienie odpowiedniej termoizolacji zapewniającej wyższą energooszczędność budynków. Przedsięwzięcie będzie składało się z mniejszych projektów dotyczących poszczególnych budynków, z których każdy cechuje się dużym zużyciem technicznym i funkcjonalnym. Projekt obejmuje budynki mieszkalne: • Błońska 43,45 • Fabryczna 3, 3a, 6 • Lipowa 2, 6

Przedsięwzięcia rewitalizacyjne – Gawartowa Wola

PROJEKTY PODSTAWOWE

Nazwa przedsięwzięcia	Podstawowe informacje o projekcie
8. Miejsce integracji w sołectwie Gawartowa Wola	W odpowiedzi na zidentyfikowany problem związany z niedostatecznym dostępem do zagospodarowanych przestrzeni publicznych oraz niedostatecznym zaangażowaniem mieszkańców w aktywność społeczną i kulturalną zakłada się wyodrębnienie przestrzeni wspólnej, w której możliwa byłaby organizacja wydarzeń integrujących lokalną społeczność. Do tego celu zostanie przeznaczona działka na terenie OSP. W zasobach gminy znajduje się działka, na której możliwe będzie zaaranżowanie przestrzeni przyjaznej mieszkańcom. Miejsce to zostanie zagospodarowane zgodnie z oczekiwaniami społeczności i będzie odpowiedzią na głosy związane z brakiem przestrzeni integrującej. Przestrzeń ta będzie czymś na wzór centrum lokalnego, aktywującego mieszkańców. Będzie ona współtworzona przez gminną społeczność. Ponadto, co istotne stanie się obszarem powszechnie dostępnym dla wszystkich grup wiekowych i społecznych, a co za tym idzie – wielofunkcyjnym. Miejsce to przybierze taką formę urbanistyczną, która będzie w najwyższym stopniu odpowiedzią na głosy społeczności. Znajdą się tu zarówno przestrzenie dla najmłodszych, jak i dla młodzieży czy osób dorosłych i starszych – jak, np. ławki, stoliki, siłownia na świeżym powietrzu. Ważną częścią obszaru będzie również wszechobecna zieleń w różnej postaci. Bardzo istotne jest bowiem, aby miejsce, w którym lokalna społeczność ma spędzać wolny czas i się integrować była miejscem zielonym. Ponadto w ramach projektu podjęte zostaną działania kształtujące przestrzeń publiczną – dostosowanie jej wyglądu do potrzeb lokalnej społeczności. Warto także zaznaczyć, że stan techniczny budynku OSP Gawartowa Wola, który pełni ważną rolę w integracji mieszkańców, jest niezadowalający. W związku z tym proponuje się podjęcie działań mających na celu poprawę stanu technicznego obiektu.

Projekty ogólne

PROJEKTY PODSTAWOWE

Nazwa przedsięwzięcia		Podstawowe informacje o projekcie
PROJEKTY PODSTAWOWE	9. Rozwój świetlic wiejskich	Wśród zidentyfikowanych problemów w sferze społecznej stwierdzono niedostateczny poziom aktywności społeczno-kulturalnej mieszkańców. Istniejąca baza lokalowa świetlic wiejskich, w których realizowane są różnego rodzaju zajęcia podnoszące kapitał ludzki, społeczny i budujące ofertę spędzania czasu wolnego w gminie, nie jest wystarczająca. Zainteresowanie poszczególnymi działaniami jest na tyle duże, że o możliwości uczestnictwa w poszczególnych wydarzeniach/zajęciach decyduje kolejność zgłoszeń. Dlatego w pierwszej kolejności planuje się wzmocnienie potencjału lokalowego świetlic wiejskich oddziałujących na obszar rewitalizacji oraz oferty zajęć przez nie świadczonych.
	10. Aktywna rodzina	W związku ze zdiagnozowanymi problemami występującymi w sferze społecznej proponuje się realizowanie na szczeblu gminnym polityki prorodzinnej rozumianej jako stwarzanie odpowiednich warunków prawnych, ekonomicznych i społecznych wzmacniających rodzinę, zapewniających jej trwałość, rozwój oraz właściwe zaspakajanie przez nią podstawowych potrzeb. W skład projektu będą wchodzić działania dotyczące wzmacniania roli i funkcji rodziny, przeciwdziałania marginalizacji i degradacji rodziny, stworzenie efektywnego systemu wsparcia i pomocy dla rodzin w prawidłowym wypełnianiu funkcji wychowawczych i opiekuńczych. Podejmowanie będą również działania na rzecz zapobiegania sytuacjom kryzysowym w rodzinie oraz rozwiązywanie już istniejących problemów oraz wsparcia członków rodziny w opiece nad osobą niepełnosprawną.
	11. Modernizacja i powiększenie gminnego zasobu mieszkaniowego (w tym mieszkań czynszowych)	Celem projektu jest zarówno modernizacja istniejącego gminnego zasobu mieszkaniowego – poprawa dostępu do infrastruktury technicznej (wodociągów, kanalizacji), jego wyposażenia i stanu technicznego budynków jak i podjęcie działań umożliwiających zwiększenie liczby dostępnych lokali mieszkalnych (w tym czynszowych) dostępnych dla osób, których nie stać na własne lokum. Projekt dotyczy m.in. obiektów przy ul. Leśnej 39, dz. 98, Leśnej 33, dz. 436/2, Inżynierskiej 3, dz. 1067, Błońskiej 69, dz. 7/28, Błońskiej 73, dz. 7/30, Południowej 10, dz. 427/27. Powiększanie zasobu mieszkań czynszowych – Zaborów Dz. 427/50, 427/51, 427/52.
	12. Wzmacnianie kompetencji i umiejętności osób, celem aktywizacji społecznej i zawodowej	Z uwagi na identyfikację na obszarze rewitalizacji wyższego niż w innych częściach gminy poziomu bezrobocia, ubóstwa, problemu alkoholizmu czy niedostatecznej samodzielności w sprawach opiekuńczo – wychowawczych zakłada się realizację projektu umożliwiającego wsparcie osób/ rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym z wykorzystaniem instrumentów aktywnej integracji. Zakłada się organizowanie i finansowanie wsparcia w zakresie podniesienia kompetencji życiowych i umiejętności społecznych, aktywizację zawodową osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem.

Projekty ogólne

PROJEKTY PODSTAWOWE

Nazwa przedsięwzięcia		Podstawowe informacje o projekcie
PROJEKTY PODSTAWOWE	13. Wzmacnianie kompetencji uczniów i nauczycieli	Przedsięwzięcie skierowane jest do szkół podstawowych z zamiarem podniesienia kluczowych kompetencji uczniów, mających na celu pobudzenie innowacyjności, przedsiębiorczości, krytycznego i kreatywnego myślenia oraz kompetencji społecznych. Istotne jest również wzmacnianie kompetencji cyfrowych uczniów i nauczycieli. W ramach projektu planuje się realizację m.in.: dodatkowych zajęć dydaktyczno-wyrównawczych – w których pierwszeństwo udziału będą mieli uczniowie z obszaru rewitalizacji, nowych form i programów nauczania oraz kółek zainteresowań. Projekt uzupełniony będzie o doskonalenie umiejętności i kompetencji zawodowych nauczycieli (m.in. studia podyplomowe, kursy).
	14. Razem lepiej – wydarzenia integrujące	W odpowiedzi na zidentyfikowany problem związany z niedostatecznym zaangażowaniem mieszkańców w aktywność społeczną i kulturalną oraz częściowym brakiem identyfikacji z miejscem zamieszkania zakłada się organizację w każdym z podobszarów rewitalizacji (Leszno Południe, Zaborów, Gawartowa Wola) cyklicznych wydarzeń, imprez kulturalno-artystycznych. Działania te będą realizowane w celu wzmocnienia aktywności lokalnej społeczności, ukształtowania lokalnej tożsamości i wzmocnienia poziomu kapitału społecznego.
	15. Klub wolontariusza	Projekt ma na celu stymulowanie działalności społecznej na terenie obszaru rewitalizacji oraz całej gminy. W związku z dość niską aktywnością społeczną mieszkańców gminy, proponuje się podjęcie aktywnych działań mających na celu rozwój działalności społecznej poprzez założenie klubu wolontariatu i jego aktywną promocję wśród mieszkańców. Gmina udostępni także pomieszczenie na siedzibę Klubu Wolontariuszy oraz będzie wspierać go w bieżących działaniach m.in. poprzez działania edukacyjne czy szkolenia dla wolontariuszy. Projekt zakłada zainicjowanie i stymulowanie działania Klubu Wolontariuszy oraz opracowanie metod zachęcenia, szczególnie ludzi młodych do udzielania się w jego ramach. Bardzo ważne będzie również organizowanie szkoleń dla wolontariuszy i działania motywacyjne oraz organizowanie imprez z udziałem i na rzecz wolontariatu.

Projekty ogólne

PROJEKTY UZUPEŁNIAJĄCE

Nazwa przedsięwzięcia		Podstawowe informacje o projekcie
3U. Eko – gmina		3.1U. Ekologiczny transport zbiorowy Na obszarze rewitalizacji (szczególnie na terenie Gawartowej Woli) zdiagnozowane zostały problemy związane z wykluczeniem transportowym wynikającym z brakiem adekwatnych powiązań komunikacji publicznej. Bardzo istotne jest rozwiązanie tego rodzaju problemów, szczególnie na obszarze rewitalizacji. Projekt zakłada realizację działań mających na celu optymalizację połączeń komunikacyjnych oraz rozwijanie i promowanie mobilności o niskiej emisyjności, w celu zmniejszenia zanieczyszczeń. Kluczowe jest także rozwijanie sieci transportu zbiorowego oraz infrastruktury towarzyszącej. 3.2U. Wzmocnienie świadomości ekologicznej mieszkańców W ramach projektu planuje się prowadzenie różnego rodzaju działań zmierzających do zwiększenia świadomości środowiska i przyrody, konieczności dbania o czystość otoczenia, segregacji odpadów, oczyszczania ścieków –przejrzysta i prosta kampania, która trafiłaby do wielu odbiorców – odpowiednia forma (różne media), propagacja w różnych środowiskach, w tym takich jak placówki edukacyjne (począwszy od przedszkoli), kluby seniora, uniwersytet III wieku, kościoł, świetlice, miejsca spotkań w sołectwach itp.; działania cykliczne, może związane ze zmianą pór roku lub coroczne, zaangażowanie różnych grup mieszkańców w te działania poprzez opracowywanie konkretnych tematów i przedstawianie ich w różnorodny sposób. Konkretnymi działaniami podjętymi w ramach projektu będą opracowanie ram i tematyki szkoleń i prezentacji oraz innych działań edukacyjnych, stworzenie narzędzi do nauczania, przyciągnięcia społeczeństwa do tej tematyki. Warto także podkreślić rolę angażowania różnych grup społecznych w projekty (przy wsparciu kogoś w rodzaju animatorów/mentorów), a także organizowania warsztatów, imprez (nawet niewielkich o wybranej tematyce związanej z ochroną środowiska w otoczeniu mieszkańców). 3.3U. Wykorzystanie odnawialnych źródeł energii oraz wzmacnianie efektywności energetycznej i bezpieczeństwa w budynkach mieszkalnych i użyteczności publicznej na obszarze rewitalizacji W ramach projektu planuje się modernizację komunalnych budynków mieszkalnych i użyteczności publicznej, w tym termomodernizację budynków i zastosowanie ekologicznych źródeł energii, a także wyeliminowanie wyrobów zawierających azbest. Termomodernizacja budynków zarówno administracji publicznej, jak i mieszkalnych wpłynie na mniejsze zapotrzebowanie na energię grzewczą, co może pośrednio wpłynąć na jakość powietrza. Warto też wdrażać inwestycje związane z odnawialnymi źródłami energii (OZE) na budynkach użyteczności publicznej np. budynku Szkoły Podstawowej im. Powstańców 1863 roku w Zaborowie. Tego rodzaju działania mogą zachęcić mieszkańców do realizowania podobnych inwestycji we własnym zakresie na swoich prywatnych posesjach. Będzie to wartość dodana realizowanych inwestycji.

Projekty ogólne

PROJEKTY UZUPEŁNIAJĄCE

Nazwa przedsięwzięcia	Podstawowe informacje o projekcie
4U. Remonty i przebudowy dróg oraz poprawa bezpieczeństwa komunikacyjnego	Ze względu na niezadowolenie mieszkańców z jakości dróg na terenie Zaborowa oraz niskiego bezpieczeństwa drogowego w miejscowości Gawartowa Wola (głównie z powodu braku ciągów pieszych), proponuje się wdrażanie szeregu działań mających na celu zwiększenie komfortu poruszania się po obszarze sołectw.
5U. Rozwój gospodarki wodno-ściekowej	5.1U. Budowa oczyszczalni ścieków W celu efektywnego świadczenia usług dotyczących kanalizacji niezbędna jest interwencja w tym zakresie. Obecnie w miejscu, gdzie ma powstać oczyszczalnia ścieków znajduje się przepompownia ścieków. Projekt zakłada sporządzenie projektu oczyszczalni oraz jej budowę. Bardzo istotnym działaniem w ramach projektu jest również podłączenie istniejącej sieci kanalizacyjnej do nowej oczyszczalni i stopniowa rozbudowa sieci kanalizacyjnej. 5.2U. Budowa odcinka sieci wodociągowej wzdłuż ulicy Polnej w Lesznie Niezbędna jest realizacja wodociągu o długości ok. 560 m. Połączenie to jest konieczne w celu wyeliminowania problemów z brakiem wody przy wystąpieniu pożaru. Projekt zakłada przygotowanie dokumentacji projektowej oraz realizację prac budowlanych. 5.3U. Przebudowa SUW w Gawartowej Woli Planowana przebudowa stacji w Gawartowej Woli polegać będzie na wykonaniu zbiornika retencyjnego, który umożliwi ciągłość w dostawie wody do mieszkańców Gawartowej Woli, ale również innych okolicznych miejscowości – Stelmachowa, Trzcińca (poza obszarem rewitalizacji). Projekt obejmuje przygotowanie dokumentacji projektowej a także koszt przeprowadzenia prac budowlanych. 5.4U. Rozbudowa sieci kanalizacyjnej na terenie obszaru rewitalizacji Istotnym elementem realizowanego projektu będzie również zapewnienie podłączenia do sieci kanalizacyjnej dla części gospodarstw na terenie gminy, w tym obszaru rewitalizacji. Gmina ma opracowaną koncepcję rozbudowy sieci kanalizacyjnej, projekt dotyczy całej gminy, dlatego został określony jako uzupełniający.

Konsultacje społeczne GPR

Konsultacje będą prowadzone od **23.05.2022 r.** do **24.06.2022 r.** w formie:

1. Zbierania uwag w wersji papierowej i elektronicznej za pomocą formularza uwag.

Wypełnione formularze można dostarczyć w terminie trwania konsultacji:

- drogą korespondencyjną na adres: Urząd Gminy Leszno, aleja Wojska Polskiego 21, 05-084 Leszno,
- bezpośrednio do Urzędu Gminy Leszno w godzinach pracy Urzędu,
- drogą elektroniczną na adres: zpgn@gminaleszno.pl.

Istnieje również możliwość wypełnienia i przestania formularza uwag bezpośrednio na stronie internetowej konsultacje.gminaleszno.pl.

2. Spotkań otwartych z interesariuszami rewitalizacji z możliwością składania uwag i propozycji do projektu Gminnego Programu Rewitalizacji.

3. Mobilnych punktów konsultacyjnych, mającego na celu zapoznanie się interesariuszy rewitalizacji z projektem Gminnego Programu Rewitalizacji. W czasie trwania mobilnego punktu konsultacyjnego będzie możliwość zgłoszenie uwag do dokumentu w formie ustnej.